

EMBARGO tot 10 augustus 2010

"Knowledge is the main driver of today's global economy. Countries need to harness innovation and entrepreneurship to boost growth and employment. This is the key to a sustainable rise in living standards." (OECD 2010)

Gezamenlijk manifest: VNO-NCW, NWO, KNAW, TNO, MKB Nederland en VSNU

Bedrijven en kennisinstellingen: versterking kenniseconomie vraagt om nationale focus en visie.

De 'massa' van het onderzoek moet groter, en de 'focus' op wetenschappelijk, economisch en maatschappelijk relevante gebieden moet scherper. Dat vergt zowel heldere keuzes voor een lange periode als veel meer samenhang in financieringsstromen. VNO-NCW, NWO, KNAW, TNO, MKB Nederland en VSNU bepleiten een nationale, langjarige strategische onderzoeksagenda; de instelling van een kennis- en innovatieraad; en een stevige bundeling en sterke vereenvoudiging van financieringstromen en arrangementen. Op die manier kennen bedrijven en onderzoeksinstellingen de kaders waarin ze werken en strategische keuzes maken, en kan Nederland zijn kenniseconomie effectief versterken: een absolute voorwaarde om te gaan behoren tot de internationale top vijf van kenniseconomieën.

VNO-NCW, NWO, KNAW, TNO, MKB Nederland en VSNU bepleiten:

1 de formulering van een nationale langjarige strategische onderzoeksagenda.

Programmatisch wetenschaps- en innovatiebeleid wordt voortaan via één gezamenlijke agenda geformuleerd én langdurig vastgehouden. Internationaal bewezen kwaliteit, focus en massa, en kansrijke economische en maatschappelijke perspectieven en opbrengsten zijn leidend bij de selectie van de thema's op de agenda¹. Daardoor draagt de onderzoeksagenda bij aan Nederlandse successen in de internationale c.q. Europese omgeving (KP, ERC, JTI, EIT).

2 de oprichting van een Kennis en Innovatieraad

Bedrijfsleven en kenniswereld verenigen zich in een op te richten kennis- en innovatieraad om de strategische onderzoeksagenda op te maken en bij te houden. De raad krijgt de duidelijke opdracht, en daarbij behorende verantwoordelijkheden, om focus, regie en samenhang in onderzoek en innovatie in Nederland te brengen. Dat impliceert dat de Raad een zwaarwegende adviesfunctie krijgt, gericht op de ministerraad c.q. de verantwoordelijke minister(s), in alle gevallen waarbij bestemming en besteding van relevante overheidsmiddelen in het geding is, of ander overheidsbeleid dat van invloed is op het rendement van deze investeringen.

1

De sleutelgebieden vormen een goede basis van de agenda

3 de stroomlijning van financiering van thematisch onderzoek en de bundeling van de krachten van universiteiten.

De primaire geldstromen voor de universiteiten, NWO, KNAW en TNO en de GTI's zijn de structurele basis waarop het publieke onderzoekssysteem gebaseerd is. Daarnaast worden in Nederland veel publieke middelen vaak via incidentele reeksen thema's, programma's en regelingen verdeeld (onder andere via het FES). Dit geheel werkt versnippering en kleinschaligheid in de hand, heeft onvoldoende focus, is niet transparant, niet efficiënt, vaak onvoldoende effectief en moeilijk te monitoren. Het landschap moet worden heringericht in lijn met de nationale langjarige strategische onderzoeksagenda. Op die manier ontstaan schaalvergroting en effectieve afstemming. De universiteiten werken daarbij aan verdere samenwerking en bundeling van onderzoek.

Financieringsbronnen

De nationale thematische onderzoeks- en innovatieagenda heeft betrekking op de bestaande begrotingsmiddelen voor onderzoek en innovatie. Ook is het zaak dat hiervoor structureel FES-middelen voor onderzoek en innovatie beschikbaar blijven (in ieder geval 25%). De middelen die vrijkomen door sanering en vereenvoudiging van organen, programma's en financiële arrangementen worden voor programmatisch onderzoek heringezet. Wanneer het instrumentarium eenmaal is heringericht, kan het, zodra de overheidsfinanciën dat toelaten, worden benut om de dringend gewenste extra investeringen te kanaliseren.

*Bernard Wientjes, VNO-NCW,
Jos Engelen, NWO,
Robbert Dijkgraaf, KNAW,
Jan Mengelers, TNO,
Loek Hermans, MKB Nederland,
Sijbolt Noorda, VSNU.*